

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI ERÄIDEN ORGAANISIA LIUOTTIMIA KÄYTTÄVIEN TOIMINTOJEN JA LAITOSTEN ILMAAN JOHDETTAVIEN PÄÄSTÖJEN RAJOITTAMISESTA

1 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin orgaanisten liuottimien käytöstä eräissä toiminnoissa ja laitoksissa aiheutuvien haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen rajoittamisesta.

Asetuksella korvattaisiin voimassa oleva valtioneuvoston asetus orgaanisten liuottimien käytöstä eräissä toiminnoissa ja laitoksissa aiheutuvien haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen rajoittamisesta (435/2001), jäljempänä VOC-asetus), johon uusi asetus asiasisällöltään suurelta osin perustuisi. Asetuksesta jätettäisiin pois uuteen ympäristösuojelulakiin (527/2014) siirretyt säännökset ja siihen tehtäisiin tästä johdettavat teknisluonteiset muutokset. Asetuksella pantaisiin omalta osaltaan täytäntöön teollisuuden päästöistä annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivistä 2010/75/EU, jäljempänä teollisuuspäästädirektiivi, orgaanisia liuottimia käyttäviä laitoksia ja toimintoja koskevat säännökset.

Asetusta sovellettaisiin eräisiin orgaanisia liuottimia käyttäviin ympäristönsuojelulain mukaisiin luvanvaraisiin ja rekisteröitäviin toimintoihin ja laitoksiin.

Asetus annettaisiin uuden ympäristönsuojelulain 9, 10, 29 ja 117 §:n nojalla.

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 5 päivänä helmikuuta 2015.

Asetuksella kumottaisiin VOC-asetus siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

2 Johdanto

2.1 Nykyinen lainsäädäntö

Uuden ympäristönsuojelulain 27 §:ssä on säädetty, että ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan, josta säädetään lain liitteen 1 taulukossa 1 (direktiivilaitos) ja taulukossa 2 (muu laitos), on oltava lupa (ympäristölupa).

Uuden ympäristönsuojelulain 30 §:ssä on säädetty rekisteröitävän toiminnan luvanvaraisuudesta. Liitteen 2 mukaiseen rekisteröitävään toimintaan tarvitaan ympäristölupa vain, jos toiminta on osa direktiivilaitoksen toimintaa, toiminnasta saattaa aiheutua 27 §:n momentissa tarkoitettu seuraus tai toiminta on luvanvaraista 28 §:n perusteella. Lisäksi uuden ympäristönsuojelulain 28 §:ssä säädetään eräiden toimintojen luvanvaraisuudesta pohjavesialueilla.

Toiminnan rekisteröinnistä silloin, kun ympäristölupa ei ole tarpeen, säädetään uuden ympäristönsuojelulain 116 pykälässä. Lain liitteessä 2 säädetystä ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta on tehtävä ilmoitus kunnan ympäristönsuo-

jeluviranomaiselle ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröintiä varten. Ilmoitus on tehtävä viimeistään 90 päivää ennen toiminnan aloittamista.

Uuden ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukossa 1 on lueteltu direktiivilaitokset. Kyseisen taulukon kohdan 6 mukaan luvanvarainen on orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta, jossa aineiden, esineiden ja tuotteiden pintakäsittely, erityisesti kiillotus, painatus, pinnoittaminen, rasvanpoisto, vedenpitäviksi käsittely, liimaus, maalaus, puhdistaminen tai kyllästys käytettäessä orgaanisia liuottimia liuottimen kulutuskapasiteetin ylittäessä 150 kg tunnissa tai 200 tonnia vuodessa.

Uuden ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohtaan 6 a) on sisällytetty luvanvaraiset orgaanisia liuottimia käyttävät toiminnat, joista aiemmin säädettiin VOC-asetuksen 3 pykälässä. Kohdan 6 a1) mukaan pintojen puhdistus tietyillä vaaralausekkeita sisältävillä orgaanisilla liuottimilla olisi luvanvaraista, kun liuottimien kulutus on yli yksi tonni vuodessa, mutta enintään 200 tonnia vuodessa. Kohdan 6 a2) mukaan luvanvaraisia ovat toiminnat, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on yli 10 tonnia vuodessa mutta enintään 200 tonnia vuodessa. Lisäksi kohdan 6 b) mukaan kasviöljyjen sekä eläinrasvojen uutto ja kasviöljyjen jalostustoiminnat, maalien, lakkojen, liimojen ja painovärien valmistus sekä lääketeollisuus olisivat luvanvaraisia silloin, kun orgaanisten liuottimien kulutus on yli 10 tonnia vuodessa. Kohdan 6c) mukaan luvanvarainen on myös orgaanisia liuottimia käyttävä laitos, jossa käytetään orgaanisia liuottimia ja jossa niiden kulutus on, kun siitä vähennetään tuotteisiin sitoutunut osuus, vähintään 10 tonnia vuodessa tai vastaava huippukulutus vähintään 20 kg tunnissa, mukaan lukien toiminnat, joissa haihtuvia orgaanisia yhdisteitä vapautuu raaka-aineiden sisältämästä ponne- tai paisunta-aineesta.

Uuden ympäristönsuojelulain liitteen 2 kohdan 4 mukaan rekisteröidä voidaan orgaanisia liuottimia käyttävä kemiallinen pesula, jos toiminnassa käytetään sellaisia pesulatoimintaan tarkoitettuja laitteita ja järjestelmiä, joista ei pääse päästöjä ilmaan eikä veteen ja toiminnassa syntyvät jätteet luovutetaan jätelain (646/2011) 29 §:n mukaisesti käsiteltäväksi. Lisäksi liitteen 2 kohdan 5 mukaan rekisteröitäviä ovat myös tietyt toiminnat ja laitokset, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on enintään 10 tonnia vuodessa sekä kohdan 6 mukaan toiminnat, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on enemmän kuin 5, mutta enintään 10 tonnia vuodessa.

Uuden ympäristönsuojelulain liitteen 2 kohtien 4—6 rekisteröitävät toiminnat vastaavat VOC-asetuksen 4 §:n rekisteröitäviä toimintoja sillä muutoksella, että rekisteröidä voidaan toiminnat, joissa liuottimien kulutus on enintään 10 tonnia vuodessa kaikkien muiden kuin kohdan 4 kemiallisten pesuloiden osalta. Aiemmin rekisteröitävän toiminnan liuottimien kulutuksen yläraja on ollut toiminnasta riippuen enintään 10 tai 15 tonnia vuodessa (VOC-asetuksen 4 §).

Uuden ympäristönsuojelulain 9 pykälän mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevien velvollisuuksien täsmentämiseksi tarkempia säännöksiä päästöistä ympäristöön, päästöjen ja niiden haitallisten vaikutusten ehkäisemisestä ja rajoittamisesta, luvanvaraisten tai rekisteröitävien toimintojen päästöjen ja päästöraja-arvojen tarkkailusta, velvollisuudesta toimittaa päästöjä ja niiden vaikutuksia koskevia tietoja valtioneuvoston asetuksessa säädettävälle viranomaiselle sekä velvollisuudesta toimittaa tietoja valtioneuvoston asetuksessa säädettävälle viranomaiselle toiminnassa käytettävistä raaka-aineista ja poltto-

aineista. Lain 10 pykälän mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa toiminnasta, jossa käytetään orgaanisia liuottimia, tarkempia säännöksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi mm. päästöjen ja niiden leviämisen ehkäisemiseksi sekä toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista. Lain 29 pykälän mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä olennaisen muutoksen määrittelemisestä. Lain 117 pykälän mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä lain 116 pykälässä tarkoitetun toiminnasta rekisteröintiä koskevan ilmoituksen sisällöstä.

Valtioneuvoston asetus orgaanisten liuottimien käytöstä eräissä toiminnoissa ja laitoksissa aiheutuvien haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen rajoittamisesta (435/2001) hyväksyttiin vuonna 2001. VOC-asetuksen 3 §:ssä säädettiin asetuksen soveltamisalaan kuuluvien toimintojen luvanvaraisuudesta ja 4 §:ssä toiminnan rekisteröinnistä ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Luvanvaraisuus riippui liuottimien kulutuksesta ja vaihteli yhdestä tonnista sataan tonniin vuodessa.

VOC-asetuksen liitteen 1 kohta 3 muutettiin vuonna 2002 ajoneuvolain muutoksen yhteydessä valtioneuvoston asetuksella 1267/2002. Vuonna 2004 valtioneuvoston asetuksella (851/2004) jatkettiin asetuksen voimaantuloa koskevan pykälän ajoneuvojen korjausmaalausta harjoittavien toiminnan ilmoittamista ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröintiä koskevaa määräaikaan 31 päivään lokakuuta 2005 saakka. Vuonna 2005 asetusta muutettiin valtioneuvoston asetuksella (838/2005) poistamalla soveltamisalasta ajoneuvojen korjausmaalausta harjoittavat toiminnat, niiden luvanvaraisuutta ja rekisteröintiä koskevat säännökset sekä muuttamalla asetuksen liitteen 1 kohtaa 3, kohta 5 ja liitettä 2 vastaavasti. Vuonna 2010 asetusta muutettiin valtioneuvoston asetuksella (814/2010) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen kemikaalien luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta (EY) N:o 1272/2008 edellyttämien toimien mukaisesti mm. muuttamalla terveydelle haitallisten yhdisteiden vaaralausekkeitä koskevat viittaukset. Lisäksi asetusta muutettiin siten, että ilmoitukset kemiallisten pesuloiden toiminnan rekisteröinnistä tehdään kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sijaan.

2.2 Tilanne Euroopan unionissa

Teollisuuspäästädirektiiviin on koottu ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2008/1/EY, jäljempänä IPPC-direktiivi), tiettyjen suurista polttolaitoksista ilmaan joutuvien epäpuhtauspäästöjen rajoittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2001/80/EY), jätteenpoltosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2000/76/EY, jäljempänä jätteenpolttodirektiivi), orgaanisten liuottimien käytöstä tietyissä toiminnoissa ja laitoksissa aiheutuvien haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen rajoittamisesta annetun neuvoston direktiivin (1999/13/EY) ja kolmen titaanidioksiditeollisuutta koskevan direktiivin (78/176/ETY, 82/883/ETY ja 92/112/ETY) keskeiset velvoitteet ja tavoitteet.

Teollisuuspäästädirektiivin V luku (56—65 artiklat) ja liite VII säätelevät artiklan 56 soveltamisalassa tarkoitettuja orgaanisia liuottimia käyttävien toimintojen päästöjen rajoittamista. Teollisuuspäästädirektiivin 3 artiklan luetelmakohdissa määritellään kohdassa 3) laitos, kohdassa 5) päästöjen raja-arvo, kohdassa 45) haihtuva orgaani-

nen yhdiste, kohdassa 46) orgaaninen liuotin ja kohdassa 47) pinnoite/maali. Luvun V 57 artiklan määritelmiä on supistettu poistamalla olennaisen muutoksen, massavirran, laskennallisen kapasiteetin ja 24 tunnin kesiarvon määritelmät. Näistä kolme ensimmäistä on sisällytetty osaksi 63 artiklaa, jossa määrätään olemassa oleviin laitoksiin tehtävistä olennaisista muutoksista.

Teollisuuspäästödirektiivin 81 artiklan mukaan direktiivi 1999/13/EY kumotaan 7 päivästä tammikuuta 2014 alkaen.

Teollisuuspäästödirektiivin 82 artiklan (Siirtymäsäännökset) mukaan tiettyjen terveydelle haitallisten aineiden korvaamista ja päästöraja-arvoja koskevia velvoitteita, joista säädetään 58 artiklassa, 59 artiklan 5 kohdassa sekä liitteessä VII olevan 4 osan 2 kohdassa, sovelletaan 1 päivästä kesäkuuta 2015.

Käytännössä teollisuuspäästödirektiivin V lukuun ja liitteeseen VII on sisällytetty kaikki aineelliset säännökset kumotusta direktiivistä 1999/13/EY. Varsinaisia uusia aineellisia muutoksia ei orgaanisia liuottimia käyttäville toiminnoille ja laitoksille teollisuuspäästödirektiivissä asetettu lukuun ottamatta toimintoja, jotka sisältyvät teollisuuspäästödirektiivin liitteen 1 kohtaan 6.7 (aineiden, esineiden ja tuotteiden pintakäsittely, erityisesti kiillotus, painatus, pinnoittaminen, rasvanpoisto, vedenpitäviksi käsittely, liimaus, maalaus, puhdistaminen tai kyllästys käytettäessä orgaanisia liuottimia liuottimen kulutuskapasiteetin ylittäessä 150 kg tunnissa tai 200 t vuodessa).

Teollisuuspäästödirektiivin 4 artikla sisältää VOC-direktiiviin jo sisältyneen mahdollisuuden siihen, että ainoastaan luvun V soveltamisalaan kuuluvat laitokset ja toiminnot (VOC-direktiivin 3 artiklan uudet ja 4 artiklan olemassa olevat) voidaan luvan sijaan rekisteröidä.

2.3 Sääntelymuutoksen tarve

Uuden ympäristönsuojelulain yhteydessä sääntelyä ajanmukaistettiin vastaamaan perustuslain vaatimuksia siirtämällä useita asetuksen tasolla olleita säännöksiä lain tasolle. VOC-asetuksesta nostettiin lain tasolle liuottimia käyttävien toimintojen ja laitosten luvanvaisuutta ja rekisteröintiä koskevat säännökset. Ehdotettavasta asetuksesta poistettaisiin nämä lain tasolle siirretyt säännökset ja tehtäisiin tästä johtuvat teknisluonteiset muutokset.

Ehdotettavasta asetuksesta tulisi poistaa tarpeettomina myös muita säännöksiä. Tämä koskee parhaan käyttökelpoisen tekniikan noudattamista koskevaa säännöstä (asiasta säädetään YSL:ssä) sekä kansallista suunnitelmaa koskevaa säännöstä (säännös poistettu teollisuuspäästödirektiivistä).

Lisäksi asetukseen tehtäisiin joitain sen soveltamista selkeyttäviä täydennyksiä teollisuuspäästödirektiivin toimeenpanemiseksi.

Edellä selostetut muutokset on tarkoituksenmukaista toteuttaa antamalla kokonaan uusi valtioneuvoston asetus.

3 Ehdotuksen sisältö

Yksityiskohtaiset perustelut on laadittu korostamalla muutoksia VOC-asetuksen sääntelyyn verrattuna. Asetuksen soveltamisalaa tai sen päästöjen rajoittamista koskevia velvoitteita kuten päästöraja-arvoja, ei muutettaisi.

1 § Soveltamisala

Asetuksen soveltamisala säilyisi VOC-asetuksen (435/2001) mukaisena. Pykälä sisältäisi VOC-asetukseen verrattuna uuden selkeyttävän säännöksen asetuksen soveltamisesta luvanvaraiseen ja rekisteröitävään toimintaan. Pykälä olisi teollisuuspäästödirektiivin 56 artiklan mukainen.

2 § Määritelmät

Pykälän sisältäisi asetuksen soveltamisen kannalta keskeiset määritelmät ja vastaisi sisällöltään pääosin VOC-asetuksen 2 §:ää. Pykälästä poistettaisiin ainetta, halogenoitua orgaanista liuotinta ja 24 tunnin keskiarvoa koskeva määritelmä (VOC-asetuksen 2 §:n kohdat 9, 13 ja 25), koska ne on poistettu teollisuuspäästödirektiivistä. Lisäksi osa määritelmistä (pienä laitosta, olennaista muutosta, massavirtaa ja laskennallista kapasiteettia koskevat VOC-asetuksen 2 §:n määritelmät kohdista 3, 4, 22 ja 23) siirrettäisiin asetuksen 5 § 2 momenttiin, jossa säädettäisiin olennaisesta muutoksesta siten kuin teollisuuspäästödirektiivin 63 artikla edellyttää.

VOC-asetukseen verrattuna muutoksia ehdotetaan seuraaviin määritelmiin:

Pykälän 2 kohdan olemassa olevan laitoksen määritelmää täsmennettäisiin siten, että laitos, joka on VOC-asetuksessa määritelty olemassa olevaksi laitokseksi, määriteltäisiin sellaiseksi siis myös tässä asetuksessa. Täsmennys on tarpeen, jotta määritelmä vastaisi teollisuuspäästödirektiivin 57 artiklan 1 kohdan mukaista sääntelyä. Poistokaasun määritelmästä siirretään liitteeseen 1 vakio-olosuhteita koskevat tiedot, joissa poistokaasun päästöraja-arvon määrätään.

Pykälän määritelmät olisivat teollisuuspäästödirektiivin 3 artiklan kohtien 3, 5, 45—47 ja 57 artiklan kohtien 1—13 mukaiset.

3 § Päästöraja-arvot

Pykälän asiasisältö vastaisi VOC-asetusta (6 §) ja olisi teollisuuspäästödirektiivin 59 artiklan 1a, 2 ja 3 kohtien mukainen.

4 § Päästöjen rajoittaminen käynnistys- ja pysäyttämiskausien aikana

Pykälä olisi kokonaan uusi ja olisi teollisuuspäästödirektiivin 59 artiklan 7 kohdan mukainen.

5 § Olennainen muutos olemassa olevassa laitoksessa

Pykälän 1 momentti vastaisi asiasisällöltään VOC-asetuksen 7 §:ää. Teollisuuspäästödirektiivin 63 artiklan 2 kohdan mukaan ”olennaisen muutoksen kohteena olevaa laitoksen osaa pidetään joko uutena laitoksena tai, jos koko laitoksen kokonaispäästöt

eivät ylitä niitä päästöjä, jotka olisivat syntyneet, jos olennaisen muutoksen kohteena ollutta osaa olisi pidetty uutena laitoksena, olemassa olevana laitoksena”. Jo VOC-asetuksen kansallisen valmistelun yhteydessä vuonna 2001 säädettiin, että toiminnan olennaisen muutoksen kohteena olevaa osaa pidettäisiin aina uutena laitoksena, vaikka direktiivi mahdollistaisi sen pitämisen olemassa olevana laitoksena tiettyjen edellytysten täytyessä.

Pykälän 1 momentin tarkoittaisi, että jos laitoksen toiminta muuttuisi olennaisesti tai jos laitos olennaisen muutoksen jälkeen tulisi soveltamisalaan ensimmäisen kerran, niin olennaisen muutoksen kohteena olevaa osaa pidettäisiin uutena laitoksena, jolloin sen olisi toiminnan aloittamisesta lähtien täytettävä ehdotettavan asetuksen vaatimukset. Olennainen muutos ei välttämättä aloittaisi uutta lupaprosessia, vaan lupavaraisuusharkinta tehtäisiin ympäristönsuojelulain 29 pykälän nojalla. Riippumatta siitä, johtaisiko muutos uuteen lupakäsittelyyn vai ei, tulisi olennaisen muutoksen kohteena olevassa toiminnossa noudattaa ehdotettavassa asetuksessa säädettyjä päästöraja-arvoja ja muita vaatimuksia.

Pykälän 2 momentti sisältäisi säännöksen, joka vastaa VOC-asetuksen 2 § kohdan 4 määritelmää (olennainen muutos) ja kohdan 3 määritelmää (pieni laitos) ja nämä siirrettäisiin tämän pykälän yhteyteen, koska nämä on teollisuuspäästödirektiivissä siirretty määritelmistä olennaista muutosta koskevaan 63 artiklaan kohdaksi 1 asiasisältöltään siihen paremmin kuuluvana.

6 § Päästöjen vähentämishjelma

Pykälän asiasisältö perustuisi VOC-asetuksen 8 §:ään. Asetuksesta kuitenkin jätettäisiin pois VOC-asetuksen 8 pykälän 2 ja 3 momentissa tarkoitetut määräajat (asteittainen päästöjen tavoitearvon saavuttaminen), koska ”vanhentuneet” määräajat on poistettu myös teollisuuspäästödirektiivin luvusta V.

Asetuksen 6 §:ssä ja liitteessä 2 määriteltyä päästöjen vähentämishjelmaa voitaisiin käyttää päästöjen vähentämiseksi päästörajojen sijaan toiminnoissa ja laitoksissa, joissa käytetään maaleja, pinnoitteita, lakkoja, liimoja tai painovärejä tai tuotteita, joiden kiintoainepitoisuutta voidaan kasvattaa. Vähentämishjelman tarkoituksena olisi antaa toiminnanharjoittajalle mahdollisuus toteuttaa päästöjen vähentäminen laitokselle muilla keinoin kuin päästöraja-arvoja noudattamalla kuitenkin siten, että laitoksessa saavutettaisiin sama päästöjen vähenemä kuin jos liitteen 1 taulukoissa säädettyjä päästöraja-arvoja noudatettaisiin.

Päästöjen vähentämishjelmaa varten laskettaisiin laitoksessa vuodessa käytettyjen tuotteiden kiintoaineiden kokonaismäärä. Vertailupäästö laskettaisiin kertomalla saatu vuosittainen kiintoainemäärä liitteen 2 taulukossa 2.1. annetulla kutakin toimintaa koskevalla kertoimella. Nämä kertoimet kuvaavat kussakin toiminnassa käytettävän perinteisen liuotepohjaisen tuotteen liuottimen ja kiintoaineen määrän suhdetta. Esimerkiksi puupintojen maalaukselle annettu kerroin 4 tarkoittaisi, että käytettävän maalin liuotepitoisuus olisi 80 % ja kiintoainepitoisuus olisi 20 %. Vastaavasti kerroin 3 tarkoittaisi, että tuotteen liuotepitoisuus olisi 75 % ja kiintoainepitoisuus 25 %. Tavoitepäästö olisi tietty prosenttiosuus vertailupäästöstä. Tämä saataisiin kertomalla vertailupäästö prosenttiluvulla, joka olisi (liitteessä 1 annettu hajapäästöjen raja-arvo

+ 15) % pienillä laitoksilla ja (hajapäästöjen raja-arvo + 5) % kaikilla muilla laitoksilla.

Toiminnassa käytettyjen liuottimien määrän ja tavoitepäästön erotus ilmaisisi sen määrän, kuinka paljon liuottimien käyttöä tulisi toiminnassa vähentää. Toiminnanharjoittaja voisi itse valita ne toimet, joita tekee tavoitepäästön saavuttamiseksi. Tarkoitus kuitenkin olisi, että ensisijaisesti pyrittäisiin löytämään runsaasti liuottimia sisältäville tuotteille vähemmän liuottimia sisältäviä, vesiohenteisia tai täysin liuotteetomia vaihtoehtoja.

Liitteessä 2 tarkoitettua päästöjen tavoitearvoa voidaan kuvata myös liuotin-kiintoaine- suhteella. Päästöjen vähentämishjelmaa koskevan liitteen 2 ohjeen mukaisesti voitaisiin laskea päästöjen vähentämishjelman tavoitteen saavuttamiseksi eri toimintoja koskeva liuotin-kiintoainesuhde. Rekisteröitävän toiminnan voitaisiin katsoa täyttävän asetuksen päästöjen vähentämistä koskevat velvoitteet, jos toiminnan harjoittaja rekisteröinti-ilmoituksessa osoittaisi, että toiminnan liuotin-kiintoainesuhde olisi enintään liitteen 2 mukaisesti lasketun suuruinen. Taulukossa 1 on esimerkkinä laskettu muutaman toiminnan liuotin-kiintoainesuhde.

Taulukko 1: Puunpintojen maalauksen ja metallimaalauksen liuotin-kiintoainesuhde

VOC-asetus					
Soveltamisala	Liite 1 taulukko	Liite 1 Liuottimien kulutus t/a	Liite 2 Vertailupäästökerroin (a)	Tavoitepäästökerroin (b)	Liuotin - kiintoainesuhde (a*b)
Puupintojen maalaus /pinnoitus	5b	> 15—25	4	0,4	1,6
		> 25		0,25	1,0
Metallin, tekstiilien, kankaan, folion tai paperin maalaus /pinnoitus	5a	> 5—15	1,5	0,4	0,6
		> 15		0,25	0,375

Pykälän 3 momentin olemassa olevaa laitosta koskevan vähentämishjelman noudattamista koskeva aikataulu muutettaisiin vastamaan nykytilannetta. Siinä säädettäisiin, että olemassa olevan toiminnan ja laitoksen olisi saavutettava päästöjen tavoitearvo vuoden kuluttua siitä, kun ympäristölupa on myönnetty tai toiminta rekisteröity tietojärjestelmään. Uuden toiminnan tai laitoksen olisi noudatettava vähentämishjelman päästöjen tavoitearvoa silloin, kun toiminta aloitetaan eli samanaikaisesti kuin sen olisi noudatettava 3 §:ssä tarkoitettuja päästöraja-arvoja.

Pykälä olisi teollisuuspäästädirektiivin 59 artiklan 1 b kohdan ja liitteen VII osan 5 mukainen. Pykälään liittyvä päästöjen vähentämishjelmaa koskeva liite 2 olisi teollisuuspäästädirektiivin liitteen VII 5 osan mukainen.

7 § Tiettyjen terveydelle haitallisten aineiden korvaaminen ja päästöraja-arvo

Pykälän asiasisältö perustuisi VOC-asetuksen 9 §:ään. Pykälä olisi teollisuuspäästädirektiivin 58 artiklan, 59 artiklan 5 kohdan ja liitteen VII osan 4 kohdan 1 mukainen

8 § Tiettyjen halogenoitujen haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöraja-arvo

Pykälän asiasisältö perustuisi VOC-asetuksen 10 §:ään. Pykälä olisi teollisuuspäästödirektiivin 59 artiklan 5 kohdan ja liitteen VII osan 4 kohdan 2 mukainen.

9 § Päästöraja-arvojen soveltaminen useampaa toimintaa harjoittavassa laitoksessa

Pykälässä ei ole muutoksia VOC-asetukseen (11 §) verrattuna. Pykälä olisi teollisuuspäästödirektiivin 59 artiklan kohdan 6 alakohtien a ja b mukainen.

10 § Päästöjen tarkkailu luvanvaraisissa laitoksissa

Pykälän asiasisältö perustuisi VOC-asetuksen 13 §:ään. Kuitenkin VOC-asetuksen 13 §:n 1 momenttiin sisältyvä säännös poistettaisiin pykälän asiasisällöstä, koska asiasta säädetään uuden ympäristönsuojelulain 62 §:ssä. Pykälä olisi teollisuuspäästödirektiivin 60 artiklan ja liitteen VII 6 osan mukainen.

11 § Päästöraja-arvojen noudattaminen

Pykälä vastaisi asiasisällöltään VOC-asetuksen 15 pykälää 3-5 momentteja. Muutos olisi tarpeen, jotta sääntely olisi teollisuuspäästödirektiiviin 61 artiklan ja liitteen VII osan 8 mukaista.

12 § Luvanvaraisia toimintoja ja laitoksia koskevien tietojen toimittaminen

Pykälä olisi uusi, mutta perustuisi asiasisällöltään VOC -asetuksen 15 § 1 ja 2 momenttiin. Pykälä olisi teollisuuspäästödirektiivin 62 artiklan mukainen.

13 § Rekisteröitäviä toimintoja ja laitoksia koskevien tietojen toimittaminen

Pykälän asiasisältö perustuisi VOC-asetuksen 14 §:ään. VOC-asetuksen 14 §:n 2 momentti poistettaisiin säännöksen asiasisällöstä. Pykälä olisi teollisuuspäästödirektiivin 62 artiklan mukainen rekisteröitävien toimintojen osalta.

14 § Ilmoitus toiminnan lopettamisesta

Pykälä olisi kokonaan uusi. Ilmoitusvelvollisuus liittyisi osaltaan ympäristönsuojelulain 94 §:ään, jonka mukaan luvanvaraisen toiminnan ja 116 §:n 1 momentissa tarkoitettun rekisteröitävän toiminnan päätyttyä toimintaa harjoittanut vastaa edelleen lupamääräysten tai valtioneuvoston asetuksella säädetyn yksilöidyn veloitteen mukaisesti tarvittavista toimista pilaantumisen ehkäisemiseksi, samoin kuin toiminnan vaikutusten selvittämisestä ja tarkkailusta.

15 § Ilmoitus toiminnan muutoksista

Pykälä olisi kokonaan uusi. Pykälän mukaan toiminnanharjoittaja veloitettaisiin ilmoittamaan valvontaviranomaiselle toiminnan valvonnan kannalta olennaisista muutoksista. Kyse olisi tiedoista, jotka liittyvät ympäristönsuojelulain 9 §:n 1 momentin 1 kohdan päästöjen haitallisten vaikutusten ehkäisemiseen.

16 § Voimaantulo

Pykälässä säädettäisiin asetuksen voimaantulosta ja VOC-asetuksen (435/2001) kumoamisesta.

Liitteet

Asetuksen liite 1 vastaisi asiasisällöltään VOC-asetuksen liitettä 1. Liitteeseen 1 tehtäisiin teknisluonteisia muutoksia pykäläviittauksiin sekä terminologinen muutos korvaamalla ”toiminto” sanalla ”toiminta”.

Asetuksen liitteeseen 2 tehtäisiin teknisluonteisia muutoksia pykäläviittauksiin.

Asetuksen liitettä 3 selkeytettäisiin lisäämällä siihen väliotsikoita, jotta se olisi teollisuuspäästödirektiivin liitteen VII osa 7 mukainen.

4 Ehdotuksen vaikutuksista

Ehdotuksella ei ole ympäristövaikutuksia eikä taloudellisia vaikutuksia, koska säädöksen asiasisältö säilyy pääosin ennallaan.

Soveltamisalaan kuuluvia toimintaa ja laitoksia on Suomessa noin 360, joista vuosien 2003 ja 2010 välisenä aikana ympäristölupa on myönnetty 241 laitokselle ja ympäristönsuojelu tietojärjestelmään on vuoden 2010 loppuun mennessä rekisteröity 127 laitosta tai toimintaa.

5 Asetuksen valmistelu

Asetus on valmisteltu virkatyönä ympäristöministeriössä. Asetuksesta on pyydetty lausunnot keskeisiltä viranomaisilta, kuntaliitosta sekä sidosryhmiltä. Suomen luonnonsuojeluliitto toteaa lausunnossaan, että herkkien kohteiden kuten sairaaloiden, päiväkotien ja koulujen läheisyydessä päästörajojen tulisi olla asetuksen päästörajoja alhaisempia.

Asetus on ollut laintarkastuksessa oikeusministeriössä.

6 Asetuksen voimaantulo

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 5 päivänä helmikuuta 2015. Tällä asetuksella kumotaan orgaanisten liuottimien käytöstä eräissä toiminnoissa ja laitoksissa aiheutuvien haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen rajoittamisesta annettu valtioneuvoston asetus (435/2001).

